

Спеціальний професійний рівень підготовки включає на вимогу регуляторних органів знання з дисциплін щодо діяльності на фондовому ринку, ринку фінансових послуг, аудиту, галузевих особливостей (наприклад, АПК).

УДК 657.1

Олександр Мазіна,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту,
ВНЗ ПО «СТАТУС», м. Київ, член ФПБАУ

ПРОФЕСІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

Як відомо, основним інструментарієм, що формує інформаційний простір для прийняття економічних рішень є бухгалтерський облік. Саме в системі бухгалтерського обліку здійснюється накопичення та систематизація інформації про всі господарські події, їх фінансові наслідки та остаточний фінансовий результат.

У процесі розкриття факторів впливу на формування інформації в бухгалтерському обліку та звітності, а також підтвердження цієї інформації шляхом здійснення контролю та аудиту найменша увага приділяється людському фактору — свідомого чи несвідомого впливу на інформацію, що генерується системою обліку та звітності. Мова йде про фахівців з бухгалтерського обліку та аудиту, зусиллями яких і формуються показники господарської діяльності і здійснюється їх аудит, що призводить до позитивного чи негативного висновку. Крім того, по відношенню до тих чи тих явищ стосовно господарської діяльності, що діагностується і відображається в системі бухгалтерського обліку та фінансовій звітності, оцінки і контролю показників звітності явищ застосовується професійне судження.

Розуміння світовою професійною спільнотою надзвичайної важливості інформації, що генерується бухгалтерським обліком і відображається у звітності, спричинило до створення ряду міжнародних професійних організацій, переважно громадських, призначених розробляти та впроваджувати найдосконаліші стандарти бухгалтерського обліку, фінансової звітності і аудиту та здійснювати контроль щодо їх дотримання. Величезна увага цими організаціями приділяється вимогам до фахівців з бухгалтерського обліку і аудиту, рівню їх професіоналізму, професійної етики, усвідомленню соціальної відповідальності.

Роль об'єднуючої професійної організації взяла на себе Міжнародна федерація бухгалтерів (МФБ) — International Federation of Accountants (IFAC). МФБ — це всесвітня організація, заснована у 1977 році, головним завданням якої є служіння суспільним інтересам, шляхом сприяння розробці, прийняттю та впровадженню високоякісних міжнародних стандартів, підтримці розвитку сильних професійних організацій бухгалтерів, поширенню у всьому світі розуміння цінності професійних бухгалтерів і визначення суспільно значимих проблем, у яких досвід професії бухгалтера є найдоречнішим. До складу МФБ входять 167 її дійсних і асоційованих членів зі 127 країн світу, які представляють близько 2,5 млн практикуючих бухгалтерів.

Основними складовими концептуальної основи IFAC є Міжнародні стандарти аудиту (МСА), Кодекс етики професійних бухгалтерів, Міжнародні стандарти освіти (МСО) та Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектору (МСБОДС). Діяльність МФБ спрямована також на сприяння в роботі бухгалтерів малих і середніх підприємств.

З метою поширення в усьому світі програм підготовки бухгалтерів Комітет з освіти МФБ розробляє Міжнародні стандарти освіти, визначаючи критерії щодо підготовки фахівців з обліку і аудиту. Передбачається, що всі організації — члени МФБ мають дотримуватися цих стандартів, у яких розкривається процес фахової підготовки кваліфікованих професійних бухгалтерів, а також актуальні проблеми їхнього постійного професійного розвитку.

Серед вітчизняних професійних організацій, яких в Україні нараховується сім: Спілка податкових консультантів України (СПКУ), Федерація професійних бухгалтерів аудиторів України (ФПБАУ), Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (ФАБФ АПКУ), Рада незалежних бухгалтерів та аудиторів (РНБА), Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів та аудиторів (УАСБА), Спілка аудиторів України (САУ), єдиним дійсним членом МФБ є Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ).

За участю ФПБАУ, спеціально для країн, які вступали на шлях ринкових перетворень у пострадянському просторі, розроблена міжнародна сертифікаційна програма CIPA, що включає два рівні сертифікації: CAP (Certified Accounting Practitioner — сертифікований бухгалтер — практик) — для професійних бухгалтерів — практиків і CIPA (Certified International Professional Accountant — сертифікований міжнародний бухгалтер — професіонал) — для бухгалтерів, що випрацьовують професійне судження.

Згідно вимог МСО, відповідальність за професійний розвиток, починаючи з вхідних умов до початкового розвитку і закінчуючи періодом безперервного розвитку, покладається на професійні організації, які є членами МФБ. Стандартами, також, встановлено, якими саме компетенціями повинні оволодіти особи, що знаходяться в процесі професійного розвитку, та які навчальні дисципліни вони повинні засвоїти, щоб успішно досягнути встановлених компетенцій.

Оскільки Україна реалізує стратегії входження до єдиного економічного простору з ЄС, критичним стає транспарентність інформації, яка генерується системою бухгалтерського обліку, що вимагає не тільки використання єдиних правил і методик формуванні інформації, але і єдиних правил і методик підготовки фахівців, слід більш уважно дослідити вимоги міжнародних стандартів освіти професійних бухгалтерів. Тому що саме професійність бухгалтера є основоположним фактором довіри до інформації бухгалтера з обліку та звітності і, водночас, запорукою досягнення її соціальної місії.

Отже, саме міжнародні стандарти освіти і повинні стати основою підготовки фахівців з бухгалтерського обліку в Україні, а професійні організації, що є членами Міжнародної федерації бухгалтерів, мають бути важливим інститутом у регулюванні підготовки таких фахівців.

УДК 657.1

Андрій Пилипенко,
д.е.н., професор, завідувач
кафедри бухгалтерського обліку,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця

РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ БУХГАЛТЕРІВ

Прийняття Закону України про Вищу освіту значною мірою розширило автономію Вищих навчальних закладів і змінило підхід до регламентації змісту навчання фахівців. Кожен вищий навчальний заклад отримав змогу регламентувати зміст навчання у рамках розробки відповідних освітньо-професійних програм. Та-